

LILLA AUGUST PRISET

Lärarhandledning

Del 3
En längre
skrivhandledning

AV PÄR SAHLIN, FÖRFATTARE AV BARN- OCH
UNGDOMSBÖCKER OCH LÄROMEDEL

Till läraren

Det här är en lärarhandledning för dig som vill arbeta med kreativt skrivande tillsammans med dina elever. Handledningen riktar sig särskilt till de lärare som vill låta sina elever delta i Lilla Augustpriset, Sveriges största litterära pristävling för unga.

I lärarhandledningen finns tankar, idéer och förslag på hur du kan arbeta med olika slags skrivövningar och stötta eleverna genom en längre skrivprocess, som exempelvis skrivandet av en tävlingstext.

Handledningen är uppdelad i tre delar. Den första delen består av korta skrivövningar, cirka 5–15 minuter långa, som fungerar utan krav på längre förberedelser och kan användas som kom-igång-övningar eller som en del i en längre skrivarworkshop. Den andra delen består av en läshandledning till hur du tillsammans med eleverna kan arbeta med och inspireras av tidigare nominerade och vinnande texter av Lilla Augustpriset. I den tredje delen finns en längre skrivhandledning som stöttar eleverna genom ett längre skrivprojekt, som förhoppningsvis utmynnar i ett tävlingsbidrag till Lilla Augustpriset.

Vad är Lilla Augustpriset?

Lilla Augustpriset är en litterär pristävling som är öppen för alla mellan 16 och 20 år. Priset delas ut på Augustgalan i slutet av november varje år. Vinnaren mottar en statyett och prissumman 15 000 kronor.

Lilla Augustpriset delades ut första gången år 1994. Flera av de som nominerats till Lilla Augustpriset har senare debuterat med framgångsrika böcker, bland andra Lyra Ekström Lindbäck, Amanda Svensson, Isabelle Ståhl och Ali Alonzo.

Lilla Augustpriset vill stärka ungas läs- och skrivförmåga, samt öppna dörren för alla de talangfulla unga skribenter som idag inte söker sig till litteraturvärlden. Därför driver vi ett läs- och skrivfrämjande projekt i samarbete med Helge Ax:son Johnsons stiftelse. I projektet anordnar Lilla Augustpriset skivrarworkshops, tar fram undervisningsmaterial med lärarhandledningar och samarbetar med aktörer såväl på lokal som nationell nivå.

Regler

Man kan delta med en novell, en diktsvit, ett manus, en debattartikel, ett reportage, en essä eller en utredande text. Texten får vara högst 22 500 tecken inklusive blanksteg och varje person får enbart skicka in ett bidrag. Bidraget ska vara ett originalverk och får inte tidigare ha varit publicerat eller deltagit i någon annan litterär tävling utanför skolan.

För mer information om Lilla Augustpriset hänvisas till Augustprisets [webbplats](#).

En längre skrivhandledning

Elever som vill delta i skrivtävlingen Lilla Augustpriset kan behöva vägledning under arbetets gång. Även om författare har sina knep för att bli inspirerad, komma igång, strukturera och redigera sin text, så kan det för många elever vara ett stöd att få lite hjälp på vägen.

Idéer till en text uppstår på olika sätt. Vissa dyker upp i ens huvud när man minst anar det, på en bussresa eller mitt under en lektion. I skolan, som ofta är strukturerad och följer schematider med olika ämnen, behöver eleverna ofta komma på en idé här och nu, eftersom det just nu är svensklektion! Det är inte alltid det lättaste.

Ett sätt att få igång elevernas tankar och idéer kring vad de vill skriva om är att göra några av de korta skrivövningar som finns i lärarhandledningens första del. I kortskrivandet, del 1, kan många elever få inspiration till att utveckla en person, en miljö, en tanke eller ett tilltal.

Ett annat sätt att ta reda på vad man vill skriva om är att svara på frågor, som "tvingar" eleven till att fundera över sitt skrivprojekt. Förhoppningsvis kan elevens svar på frågorna leda till en idé eller ett första skrivfrö.

Elevers guide till skrivandet

Här nedan presenteras en generell arbetsgång hur du tillsammans med eleverna kan arbeta med ett längre skrivprojekt, som i slutändan kan leda till att eleverna vill skicka in sina texter till Lilla Augustpriset. Guiden finns som kopieringsunderlag att skriva ut till eleverna. Guiden är helt självinstruerad, vilket betyder att eleverna kan arbeta med den på egen hand. Men för många elever är det ofta till fördel att du som lärare styr uppgifterna.

1. Vad vill eleven skriva om?

Låt eleverna skriva i 10–20 minuter utifrån frågorna här nedanför. Eleven behöver inte svara på alla frågor utan uppmuntra dem snarare att låta tankarna löpa fritt och inte bekymra sig så mycket över att det måste hänga ihop eller vara korrekt skrivet. Ett sätt att göra denna uppgift är att låta eleverna flödesskriva svaren medan du ställer frågorna.

Svara på frågorna.

- Vad vill du skriva om?
- Finns det några personer, verkliga eller påhittade, som du vill skriva om? Vilka är de? Varför vill du skriva om dem?
- Finns det några platser, verkliga eller påhittade, som du vill skriva om? Vilka är de? Varför vill du skriva om dem?
- Finns det några teman, som exempelvis kärlek, ensamhet eller makt, som du skulle vilja utforska i ditt skrivande? Varför vill du skriva om det?
- Finns det några motiv som kan lyfta fram ditt tema, till exempel förbjuden kärlek, storstadens ensamhet eller den starke mot den svage?
- Finns det någon särskild fråga eller åsikt som du vill föra fram och

- Övertyga andra om?
- Finns det något språkligt som du vill utforska i ditt skrivande? Det kan till exempel vara val av berättarperspektiv, bildspråk eller tempus.
- Har du någon text, som du skrivit tidigare, som du skulle vilja fortsätta att skriva på? Vad är det för text?
- Har du läst någon annans text, som inspirerade dig till att skriva? Vilken text var det? På vilket sätt inspirerade den dig? Var det innehållet, formen eller språket?

2. Vad för slags text vill eleven skriva?

Be eleverna läsa igenom svaren på frågorna från föregående uppgift. Förhoppningsvis har de med hjälp av svaren kommit lite närmare idén om vad de vill skriva om. Eleverna behöver inte ha tänkt klart. Men utifrån svaren ska de nu formulera minst ett påstående om texten de vill skriva. Det kan handla om innehållet, ett tema eller en åsikt, till exempel: *Jag vill skriva om ett ojämlikt förhållande* eller *Jag vill skriva om någon med övernaturliga krafter* eller *Jag vill skriva hur det är att vara ung i Sverige idag*.

Skriv påståenden om din text.

Låt eleverna sedan fundera på vilken typ av text som passar till det de vill skriva om. Vill de skriva en novell eller en diktsvit, eller passar deras text bättre som en essä eller ett debattinlägg? Eller vill de mixa olika typer av texter? Eleven bestämmer.

Skriv vilken typ av text du vill skriva.

När eleverna vet vad för slags text de vill skriva kan det vara bra att låta dem ta reda på vad som är typiskt för textens innehåll, struktur och språk. Att känna till texttypen har de nytta av när de ska skriva sin text. Guida eleverna kring det typiska för olika texttyper. Ta hjälp av svenskläromedel, skrivhandledningsböcker och nätet.

3. Vad behöver eleven veta?

Nu när eleverna vet vad för slags text de vill skriva behöver de samla ihop sina tankar, uppslag, idéer och fakta till texten. Om de valt att skriva en novell kan de få fundera över vilka händelser, personer och platser som ska vara med, vad som är novellens konflikt och hur den ska lösa sig. Om de ska skriva om någon särskild plats behöver de kanske göra research och besöka platsen.

Om de ska skriva en essä, ett debattinlägg, ett reportage eller en utredande text behöver de samla in fakta om sitt ämne, göra intervjuer eller på annat sätt fördjupa sina kunskaper.

Uppgift: Samla fakta, uppslag och idéer till din text.

4. Hur ska eleven strukturera texten?

En hjälp i skrivandet kan vara att fundera över hur texten ska vara strukturerad. Vissa texttyper har en tydlig struktur medan andra är friare. Novellen följer ofta en dramaturgisk kurva med *inledning – konflikt – konfliktupptrappning – vändpunkt – lösning*, medan en sakprosatext ofta är indelad i *inledning – fördjupning – avslutning*. Låt eleverna skapa en struktur för sin text.

Uppgift: Gör en plan för strukturen i din text.

5. Formulera texten

Nu är det dags för det viktigaste av allt – att skriva! Uppmuntra eleverna att ta hjälp av sina förberedelser för att skriva sin text. Var medveten om att olika elever/författare har olika sätt att ta sig an en skrivprocess. En del vill skriva kronologiskt, medan andra vill börja skriva där det bränns som mest.

Även om eleverna har förberett sig noga och planerat sin text minutiöst, så är det viktigt att poängtera att de inte ska vara rädda för att ompröva sin plan. Det är en del av skrivprocessen att ändra sig, tveka och skriva om.

Uppgift: Skriv ett första utkast av din text.

6. Redigera texten

Den amerikanska författaren och nobelpristagaren Ernest Hemingway lär ha sagt *“The first draft of anything is shit”*, det vill säga, det första utkastet av en text är skit. Det är få förunnat att skriva en perfekt text med en gång. Därför behöver eleverna, med stor sannolikhet, redigera sin text för att få den ännu bättre. Det kan vara allt från att ta bort upprepningar, stavfel och andra språkliga missar till att stryka eller skriva om hela scener. Skriv om. Skriv om igen. Skriv om igen. Och igen. Det sägs att Ernest Hemingway skrev om sin roman *A Farewell to Arms (Farväl till vapnen)* minst femtio gånger.

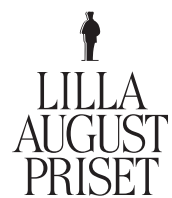
Uppgift: Redigera din text.

7. Lämna in texten

När eleverna har redigerat och skrivit om sin text så att de känner sig nöjda med den är det dags att lämna in texten. Uppmuntra eleverna att skicka in den till Lilla Augustpriset.

Uppgift: Lämna in texten.

KONTAKT

TELEFON: 076-125 36 66

EMAIL: INFO@LILLAAUGUSTPRISET.SE

BESÖKSADRESS:

SVENSKA FÖRLÄGGAREFÖRENINGEN

C/O A HOUSE KATARINAHUSET

STADSGÅRDEN 6

116 45 STOCKHOLM